

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 280/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. novembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť F. B., N., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. P 97/75 a jeho rozhodnutím z 29. októbra 1975 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť F. B. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2007 doručená sťažnosť F. B. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. P 97/75 a jeho rozhodnutím z 29. októbra 1975 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), ktorým okresný súd zrušil ústavnú výchovu nad vtedy maloletým sťažovateľom.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd „na návrh Orgánu starostlivosti o deti pri MsNV (...)“ rozsudkom sp. zn. P 97/75 z 29. októbra 1975 zmenil rozsudok okresného súdu sp. zn. 1 Nc 751/71 z 22. septembra 1971, ktorým bola nariadená ústavná starostlivosť nad v tom čase maloletým sťažovateľom tak, že ju zrušil. Napadnuté rozhodnutie okresného súdu podľa sťažovateľa „nenadobudlo právoplatnosť pre procesnú stránku právoplatnosti“, pretože mu nebol v označenom konaní okresným súdom ustanovený kolízny opatrovník, ktorý by ho „zastupoval vo všetkých veciach a prebral všetky vydané rozhodnutia ktoré vydal Okresný súd v Nitre“.

Sťažovateľ vidí v opísanom konaní okresného súdu (neustanovení kolízneho opatrovníka) a v jeho napadnutom rozhodnutí porušenie svojho označeného základného práva a uvádza, že zákonom ustanovenú lehotu podľa § 53 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) dodržal, pretože podľa neho „lehota sa začína dňom, keď došlo k porušeniu základného práva a slobody. Osobné prebratie Rozhodnutia č. P 97/75 sa uskutočnilo 9. 12. 2004“.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo - slobody u F. B. upravené v čl. 46 ods. 1 a 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Nitre v konaní vo veci zrušenia ústavnej starostlivosti v Rozhodnutí č. P 97/75 porušené bolo.

2. Rozhodnutie Okresného súdu vydaného dňa 29. 10. 1975 v Nitre č. k. P 97/75 zrušuje pre nenaplnenie právoplatnosti.

3. Ústavný súd SR priznáva finančné zadostučinenie 500.000,- Sk ktoré je Okresný súd v Nitre povinný F. B. vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti vydania tohoto nálezu.

4. F. B. priznáva trovy konania a právneho zastúpenia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde“).

Návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, III. ÚS 124/04).

Z uvedeného je zrejmé, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany základných práv alebo slobôd (napr. III. ÚS 114/03, IV. ÚS 236/03).

Sťažnosť smeruje proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. P 97/75 a jeho rozhodnutiu z 29. októbra 1975.

Ústavný súd z pripojeného napadnutého rozhodnutia, ktorým bola zrušená ústavná starostlivosť nad vtedy maloletým sťažovateľom zistil, že toto rozhodnutie podľa vyznačenej doložky právoplatnosti nadobudlo právoplatnosť 30. januára 1976. Taktiež ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol v označenom konaní zastúpený „*OSD pri MsNV (...)*“ (Orgán starostlivosti o deti pri Mestskom národnom výbore (...), pozn.).

V spojitosti s uvedeným je potrebné poznamenať, že ústavný súd chráni ústavnosť spôsobom, ktorý upravuje ústava a zákon o ústavnom súde, ktorý nadobudol účinnosť 15. februára 1993. Jurisdikcia ústavného súdu („*rationae temporis*“) sa preto vzťahuje na obdobie po 15. februári 1993. Uvedený zákon neobsahuje ustanovenia o spätnej účinnosti, preto v zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nemá právomoc skúmať a rozhodovať o porušení základných práv a slobôd, ktoré nastalo predtým, keď bol ústavný súd konštituovaný a keď nadobudol účinnosť zákon o ústavnom súde, t. j. pred 15. februárom 1993 (mutatis mutandis I. ÚS 49/93, I. ÚS 15/97 atď.).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva, ku ktorému došlo v období pred nadobudnutím účinnosti zákona o ústavnom súde.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

Ak by v danej situácii ústavný súd mal za právne významný pre okamih začatia plynutia zákonnej lehoty podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde považovať deň, keď sa podľa sťažovateľa uskutočnilo „*osobné prebratie Rozhodnutia č. P 7/75*“,

t. j. 9. december 2004, tak musí konštatovať, že sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil sťažnosťou z 15. októbra 2007 podanou v ten istý deň na poštovú prepravu, t. j. po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty dvoch mesiacov.

Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2007